O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIM VAZIRLIGI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
SAMARQAND DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

Ro'yxatga olindi:
№ BD__________
2025 yil "__" __________

"TASDIQLAYMAN"
Samarqand davlat
pedagogika instituti [illegible]
[illegible]
2025 [illegible]

O'ZBEKISTON GEOGRAFIYA FANINING O'QUV DASTURI (KUNDUZGI VA KECHKI)

Bilim sohasi:	500000 – Tabiiy fanlar, matematika va statistika
Ta'lim sohasi:	530000 – Fizika va tabiiy fanlar
Ta'lim yo'nalishi:	60530200 – Geografiya

Samarqand – 2025

<table>
<tr><td colspan="2">Fan/mavzu kodi
O‘G23412</td><td>O‘quv yili
2025-2026</td><td>Semestr
3-4</td><td colspan="2">Kreditlar
12
III-6
IV-6</td></tr>
<tr><td colspan="2">Fan/mavzu turi
Majburiy</td><td colspan="2">Ta’lim tili
O‘zbek</td><td colspan="2">Haftadagi dars soatlari
4-6</td></tr>
<tr><td rowspan="2">1.</td><td colspan="2">Fanning nomi</td><td>Auditoriya mashg‘ulotlari (soat)</td><td>Mustaqil ta’lim (soat)</td><td>Jami yuklama (soat)</td></tr>
<tr><td colspan="2">O‘zbekiston geografiyasi</td><td>160
III-72(34/38)
IV-88(42/46)</td><td>200
III-108
IV-92</td><td>360
III-180
IV-180</td></tr>
</table>

2. **I. Fanning mazmuni**

Fanni o‘qitishdan maqsad - talabalarda O‘zbekistonning tabiiy va iqtisodiy-ijtimoiy geografiyasi bo‘yicha kompleks bilim, ko‘nikma va malakalarni shakllantirishdan iborat.

Fanning vazifasi - Hududiy tabiiy geografiyaning obyekti va predmeti, O‘zbekiston tabiatini geografik o‘rganish tarixi, O‘zbekiston tabiatini shakllantiruvchi eng muhim omillar, tabiiy, iqtisodiy va siyosiy geografik o‘rni, tabiiy va mineral xomashyo salohiyati, ularning xo‘jalik ahamiyati, demografik rivojlanishi, milliy iqtisodiyotning tarmoqlar va hududiy tarkibi, ishlab chiqarish salohiyati, ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi omillari va muammolari, O‘zbekistonni tabiiy va iqtisodiy geografik rayonlashtirish va uning ilmiy amaliy ahamiyatini ochib berish

II. Nazariy qism (mashg‘ulotlari)

I. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:

I-QISM. O‘ZBEKISTON TABIIY GEOGRAFIYASI

Kirish. O‘zbekiston tabiiy geografiyasi fanining obyekti va predmeti.

O‘zbekistonning geografik o‘rni chegarasi, maydoni, tabiatining o‘ziga xos xususiyatlari

Hududiy tabiiy geografiyaning obyekti va predmeti. Hududiy ko‘lamdagi geotizimlarning shakllanishi va tabaqalanish omillari. O‘zbekistonning geografik o‘rni, chegaralari, maydoni. Eng muhim landshaft-geografik xususiyatlari. O‘zbekiston tabiatini shakllanishining asosiy qonuniyatlari, landshaftlaming paydo bo‘lishi va rivojlanishi.

O‘zbekiston tabiatini geografik o‘rganish tarixi

O‘zbekiston tabiatini geografik o‘rganish tarixi bosqichlari. Ayrim olimlar va yetakchi ilmiy maktablarning O‘zbekiston tabiatini o‘rganishga qo‘shgan hissasi. O‘zbekistonda geografiya fanida shakllangan asosiy ilmiy yo‘nalish va maktablar.

O‘zbekistonning geologik-tektonik tuzilishi va seysmikligi

O‘zbekiston relyefmi shakllantiruvchi omillar. O‘zbekiston hududining geologik rivojlanish tarixi. Yer qobig‘ining hozirgi kundagi epeyrogenik harakatlari. Zilzilalar. O‘zbekistonning seysmik rayonlari. Foydali qazilmalari.

O‘zbekiston hududining orografik tuzilishi

Relyef - rang-barang tabiiy sharoitni shakllantiruvchi omil. O‘zbekiston hududi yer

	yuzasining tuzilishi: Tog‘oldi va tog‘liklar hamda tekisliklar relyefi. Orografik tuzilishi. O‘zbekiston relyefmi turlarga ajratish masalalari va hududini geomorfologik rayonlashtirish **O‘zbekiston iqlimi** O‘zbekiston iqlimiga umumiy tavsif. Iqlim hosil qiluvchi omillar tahlili. Iqlim mintaqalarini va zonalarining shakllanishi. Havo haroratining o‘rtacha yillik, yanvar va iyul oylaridagi taqsimlanishi. Termik resurslari va ularning qishloq xo‘jaligidagi ahamiyati. Havo namligi, bug‘lanish, yog‘lnlarning yillik taqsimlanishi. Namlik resurslari va ularning qishloq xo‘jaligidagi ahamiyati. Qor qoplami. Shamollar va ularning turlari. O‘zbekistonda atmosfera havosining tozaligini saqlash muammolari va iqlim o‘zgarishi oqibatlari. **O‘zbekistonning yer usti va yerosti suvlari. Suv resurslari va ulardan oqilona foydalanish** O‘zbekistonning yer usti suvlari taqsimlanishi. Daryolaming to‘yinishi, suv sarfi va loyqaligi. Sel hosil bo‘lishi, muzliklar, ko‘llar va ularning geografik taqsimlanishi. Orol va chuchuk suv muammosi. Asosiy kanallar va suv omborlari, ularning ahamiyati. Suv resurslaridan oqilona foydalanish masalalari. O‘zbekiston hududining yerosti suvlari, ularning hosil bo‘lishi va genetik turlari. Grunt (sizot) suvlari va ularning gidrokimyoviy xususiyatlari, zovur suvlari. Artezian va mineral suvlar. O‘zbekistonning yerosti suvlari va ulardan oqilona foydalanish muainmolari. Suv resurslari va ulardan oqilona foydalanish. **O‘zbekiston tuproqlari, ularning tasniflanishi va xususiyatlari** O‘zbekiston tuproqlari, ularning xususiyatlari. O‘zbekiston tuproqlarini tasniflash masalalari. O‘zbekiston tuproqlarining sho‘rlanishi va ularning oldini olish chora-tadbirlari. Yer resurslari, ularning holati va ulardan oqilona foydalanish. Muhofaza qilish masalalari. **O‘zbekiston o‘simliklari, ularning kenglik zonalari va balandlik mintaqalari bo‘yicha taqsimlanishi** O‘simliklarning geografik tarqalishi. O‘simliklarning ekologik guruhlari va geografik xususiyatlari. O‘zbekistonning cho‘1, adir, tog‘, yaylov o‘simliklari va ularning xo‘jalikdagi ahamiyati, muhofazasi. **O‘zbekiston hayvonot dunyosi** O‘zbekiston hayvonotining landshaft zonalari bo‘ylab tarqalishi. O‘zbekistonning hayvonot olamini muhofaza qilish muammolari. Hayvonlarning xo‘jalikdagi ahamiyati, muhofazasi. **O‘zbekistonda tabiatni va tabiiy resurslarni muhofaza qilish. Qo‘riqxonalar, buyurtmalar va milliy bog‘lar** O‘zbekistondagi ayrim regional va mahalliy geoekologik muaminolar va ularning yechimi. Noyob landshaftlar va tabiat yodgorliklari muhofazasi. Qo‘riqxonalar, buyurtmalar, milliy bog‘lar. O‘zbekiston “Qizil qitob”i. Tabiiy resurslar va ularni muhofaza qilish. **O‘zbekiston landshaftlarining zonalligi va balandlik bo‘yicha mintaqalanishi, asosiy tasnif birliklari. O‘zbekiston hududini tabiiy geografik rayonlashtirish** Landshaftlar tasnifi. O‘zbekiston landshaftlarini tadqiq qilish tarixi. O‘zbekiston landshaftlarining zonalligi va balandlik bo‘yicha mintaqalanishi, tasnifi, asosiy tasnif birliklari. O‘zbekistonning landshaft kartalari. Rayonlashtirish va uning turlari. O‘zbekistonni tabiiy geografik rayonlashtirish. Mavjud rayonlashtirish sxemalarining tahlili. O‘zbekistonning o‘quv maqsadlariga moslashtirilgan tabiiy geografik rayonlashtirish sxemasi

	Regional qism. Tekislik kichik provinsiyasi okruglariga tavsif. **Ustyurt tabiiy geografik okrugi** Geografik o'rni, chegaralari, maydoni. Geologik tarixi. Tektonikasi va u bilan hozirgi orografik tuzilishining bog'liqligi. Orografiyasi. Geomofologik tuzilishi. Iqlimining xususiyatlari. Daryolari, ko'llari. Kanallari, suv omborlari. Yerosti suvlari. O'simlik qoplami. Tuproqlari. Hayvonot dunyosi. Okrugda ajratilgan tabiiy geografik rayonlar. **Orol va Quyi Amudaryo tabiiy geografik okruglari** Geografik o'rni, chegaralari, maydoni. Geologik tarixi. Tektonikasi va u bilan hozirgi orografik tuzilishining bog'liqligi. Orografiyasi. Geomofologik tuzilishi. Iqlimining xususiyatlari. Daryolari, ko'llari. Kanallari, suv omborlari. Yerosti suvlari. O'simlik qoplami. Tuproqlari. Hayvonot dunyosi. Okrugda ajratilgan labiiy geografik rayonlar. **Qizilqum va Quyi Zarafshon tabiiy geografik okruglari** Geografik o'rni, chegaralari, maydoni. Geologik tarixi. Tektonikasi va u bilan hozirgi orografik tuzilishining bog'liqligi. Orografiyasi. Geomofologik tuzilishi. Iqlimining xususiyatlari. Daryolari, ko'llari. Kanallari, suv omborlari. Yerosti suvlari. O'simlik qoplami. Tuproqlari. Hayvonot dunyosi. Okrugda ajratilgan labiiy geografik rayonlar. **Tog' oldi va tog' kichik provinsiyasi okruglariga tavsif.** **O'rta Zarafshon tabiiy gcografik okrugi** Geografik o'rni, chegaralari, maydoni. Geologik tarixi. Tektonikasi va u bilan hozirgi orografik tuzilishining bog'liqligi. Orografiyasi. Geomofologik tuzilishi. Iqlimining xususiyatlari. Daryolari, ko'llari. Kanallari, suv omborlari. Yerosti suvlari. O'simlik qoplami. Tuproqlari. Hayvonot dunyosi. Okrugda ajratilgan labiiy geografik rayonlar. **Qashqadaryo va Surxondaryo tabiiy geografik okruglari** Geografik o'rni, chegaralari, maydoni. Geologik tarixi. Tektonikasi va u bilan hozirgi orografik tuzilishining bog'liqligi. Orografiyasi. Geomofologik tuzilishi. Iqlimining xususiyatlari. Daryolari, ko'llari. Kanallari, suv omborlari. Yerosti suvlari. O'simlik qoplami. Tuproqlari. Hayvonot dunyosi. Okrugda ajratilgan labiiy geografik rayonlar. **Mirzacho'1 va Chirchiq-Ohangaron tabiiy geografik okrugi** Geografik o'rni, chegaralari, maydoni. Geologik tarixi. Tektonikasi va u bilan hozirgi orografik tuzilishining bog'liqligi. Orografiyasi. Geomofologik tuzilishi. Iqlimining xususiyatlari. Daryolari, ko'llari. Kanallari, suv omborlari. Yerosti suvlari. O'simlik qoplami. Tuproqlari. Hayvonot dunyosi. Okrugda ajratilgan labiiy geografik rayonlar. . **Farg'ona tabiiy geografik okrugi** Geografik o'rni, chegaralari, maydoni. Geologik tarixi. Tektonikasi va u bilan hozirgi orografik tuzilishining bog'liqligi. Orografiyasi. Geomofologik tuzilishi. Iqlimining xususiyatlari. Daryolari, ko'llari. Kanallari, suv omborlari. Yerosti suvlari. O'simlik qoplami. Tuproqlari. Hayvonot dunyosi. Okrugda ajratilgan labiiy geografik rayonlar. **II-QISM. O'ZBEKISTON IQTISODIY VA IJTIMOIY GEOGRAFIYASI** **O'zbekistonning geografik o'rni, maydoni va chegaralari** Geografik o'rnining umumiy tavsifi. maydoni va chegaralari, geosiyosiy o'rni va munosabatlari, Diplomatik aloqalari, xalqaro tashkilot va integratsion uyushmalardagi ishtiroki. Siyosiy tuzumi, Ma'muriy-hududiy tuzilishi.

O‘zbekistonning tabiiy sharoiti va resurslari

Yer yuzasi tuzilishi va mineral resurslari. Iqlim sharoiti va agroiqlim resurslari. Suv resurslari. Yer fondi va uning tarkibiy tuzilishi.Tabiiy sharoiti. Foydali qazilmalari. Foydali qazilmalarning mamlakat iqtisodiyotidagi ahamiyati.

O‘zbekiston aholisi va mehnat resurslari

Aholi soni va uning tadrijiy o‘zgarishlari. Mamlakat aholisining joylashuv xususiyatlari. Aholi sonining o‘sishi va joylashuviga ta’sir qiluvchi omillar. Respublika aholisining tabiiy va mexanik harakati, ularning mintaqaviy xususiyatlari. Aholining jins-yosh, milliy va ijtimoiy tarkibi. Shahar va qishloq aholisi. Urbanizatsiya va uning regional xususiyatlari. Mehnat resurslari aholi bandligi va ularning tarmoqlar va hududiy tuzilishi

O‘zbekiston Respublikasi xo‘jaligining umumiy tavsifi

Milliy iqtisodiyotning shakllanishi xususiyatlari. Uning tarkibiy tuzilishi va rivojlanishining asosiy makroiqtisodiy ko‘rsatkichlari. Yalpi ichki mahsulot. Mamlakat xojaligining ixtisoslashuvi va uning mintaqaviy xususiyatlari. Asosiy ixtisoslashgan tarmoqlari. Milliy iqtisodiyotni modemizatsiya va diversifikatsiya qilishning ahamiyati. Erkin iqtisodiy zonalar.

Yoqilg‘i-energetika majmuasi.

YoqiIg‘i-energetika majmuasi, va uning iqtisodiyotda tutgan o‘rni. Yoqilg‘i sanoatining tarmoqlari. Ko‘mir, neft va gaz sanoati. Yoqilg‘i sanoati korxonalarining joylanishi xususiyatlari. O‘zbekistonda ko‘mir, neft, tabiiy gaz qazib olish, va ularning sanoat korxonalarini joylanishiga ta'siri Elektr-energetika sanoati. Elekti stansiyalar va ularning turlari, joylashuvi xususiyatlari. Gidroelektrstansiyalar va issiqlik elektrstansiyalar. Elektr energiya ishlab chiqarishning tadrijiy 0‘zgarishlari va hududiy tarkibi.

O‘zbekiston metallurgiya majmuasi.

O‘zbekistonda metallurgiya sanoatining rivojlanishi va hududiy tarkibi. O‘zbekiston metallurgiya sanoatining umumiy geografik tahlili. Qora metallurgiya sanoati. Rangli metallurgiya sanoati.

O‘zbekiston mashinasozlik sanoati.

O‘zbekistonda mashinasozlik va metallni qayta ishlash sanoatining rivojlanishi va geografiyasi. O‘zbekiston mashinasozlik sanoatining umumiy geografik tahlili. Avtomobil sanoati, Elektrotexnika va elektronika sanoati. Qishloq xo‘jaligi mashinasozligi sanoati,

Tog‘-kon sanoati.

O‘zbekistonning kimyo va neft-kimyo sanoati.

Kimyo va neft-kimyo sanoati rivojlanishi va hududiy tarkibi. O‘zbekiston kimyo va neft-kimyo sanoatining umumiy geografik tahlili.

O‘zbekistonning qurilish materiallari, o‘rmon, yog‘ochni qayta ishlash va sellyuloza-qog‘oz sanoati.

O‘zbekistonda qurilish materiallari sanoatining rivojlanishi va hududiy tarkibi. O‘zbekistonda o‘rmon, yog‘ochni qayta ishlash va sellyuloza- qog‘oz sanoati rivojlanishi va hududiy tarkibi.

O‘zbekistonning yengil va oziq-ovqat sanoati.

O‘zbekistonda yengil sanoatining rivojlanishi vahududiy

	tarkibi. O‘zbekistonda oziq-ovqat, un-yorma va omuxta-yem sanoatining rivojlanishi va hududiy tarkibi. **O‘zbekiston qishloq xo‘jaligi geografiyasi.** Qishloq xo‘jaligining O‘zbekiston milliy iqtisodiyotidagi o‘rni. O‘zbekiston qishloq xo‘jaligining umumiy geografik tahlili. Qishloq xo‘jaligi tarmoqlari. Dehqonchilik: donchilik, paxtachilik, bog‘dorchilik, uzumchilik, polizchilik. Chorvachilik: qoramolchilik, qo‘ychilik, parrandachilik, yilqichilik, tuyachilik, asalarichilik. **O‘zbekistonning ijtimoiy sohalar geografiyasi.** O‘zbekiston xizmat ko‘rsatish sohalarining umumiy geografik tahlili. Xizmat ko‘rsatish tarmoqlari. Ta’lim, tibbiyot, mehmonxona, turizm, rekreatsiya va b. Xizmat ko‘rsatish sohalarining mamlakat iqisodiyotidagi ahamiyati. **O‘zbekiston transporti.** Transport turlari haqida tushuncha. O‘zbekistonda rivojlangan transport turlari. TRASEKA loyihasi. Ishlab chiqarishni joylashtirishda transportning roli. Transportning xo‘jalik tizimidagi o‘rni. Transportning asosiy ko‘rsatkichlari. Transport tarmoqlarining joylanish omillari. Transportning quruqlik (temiryo‘l, avtomobil, quvur), suv (dengiz, daryo) va havo transporti kabi ko‘rinishlari. Yuk aylanmasi. Yo‘lovchi aylanmasi. Transport turlari zichligini aniqlash. **O‘zbekiston tashqi iqtisodiy aloqalari geografiyasi.** Tashqi iqtisodiy aloqalarni tashkil etishning geografik jihatlari. Tashqi savdo aylanmasi (eksport, import), xalqaro mehnat taqsimoti, xalqaro iqtisodiy integratsiya. Tashqi savdo ayirboshlash samaradorligi ko‘rsatkichi. Tashqi iqtisodiy aloqalarning asosiy shakllari. To‘lov balansi. Aktiv va passiv savdo balansi. Xalqaro aloqalarning shakllari (savdo, turizm, ilmiy-texnikaviy hamkorlik, moliya-kredit, transmilliy korporatsiyalar). **O‘zbekiston Respublikasining xo‘jaligining hududiy tarkibi va iqtisodiy rayonlari** O‘zbekistonning iqtisodiy rayonlarga bo‘linish nazaryasi. Rayonlashtirish masalalari bo‘yicha tadqiqot olib borgan mahalliy va xalqaro olimlar. O‘zbekiston hududlarining ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi. O‘zbekistonning iqtisodiy rayonlari: Toshkent iqtisodiy rayoni, Farg‘ona iqtisodiy rayoni, Mirzacho‘l iqtisodiy rayoni, Zarafshon iqtisodiy rayoni, Janubiy iqtisodiy rayon, Quyi Amudaryo iqtisodiy rayoni. **Toshkent iqtisodiy rayoniga umumiy tavsif.** Toshkent iqtisodiy rayonining geografik o‘rni va tabiiy sharoiti, Aholisi va mehnat resurslari. Xo‘jalik tarmoqlari: qishloq xo‘jaligi, sanoati. Tashqi iqtisodiy aloqalari. Transporti. Katta shaharlari. **Mirzacho‘l iqtisodiy rayoniga umumiy tavsif.** Mirzacho‘l iqtisodiy rayonining geografik o‘rni va tabiiy sharoiti, Aholisi va mehnat resurslari. Xo‘jalik tarmoqlari: qishloq xo‘jaligi, sanoati. Tashqi iqtisodiy aloqalari. Transporti. Katta shaharlari **Farg‘ona iqtisodiy rayoniga umumiy tavsif.** Farg‘ona iqtisodiy rayonining geografik o‘rni va tabiiy sharoiti, Aholisi va mehnat resurslari. Xo‘jalik tarmoqlari: qishloq xo‘jaligi, sanoati. Tashqi iqtisodiy aloqalari. Transporti. Katta shaharlari

Zarafshon iqtisodiy rayoniga umumiy tavsif.

Zarafshon iqtisodiy rayonining geografik o‘rni va tabiiy sharoiti, Aholisi va mehnat resurslari. Xo‘jalik tarmoqlari: qishloq xo‘jaligi, sanoati. Tashqi iqtisodiy aloqalari. Transporti. Katta shaharlari

Janubiy iqtisodiy rayonga umumiy tavsif.

Janubiy iqtisodiy rayonning geografik o‘rni va tabiiy sharoiti, Aholisi va mehnat resurslari. Xo‘jalik tarmoqlari: qishloq xo‘jaligi, sanoati. Tashqi iqtisodiy aloqalari. Transporti. Katta shaharlari

Quyi Amudaryo iqtisodiy rayoniga umumiy tavsif.

Quyi Amudaryo iqtisodiy rayonining geografik o‘rni va tabiiy sharoiti, Aholisi va mehnat resurslari. Xo‘jalik tarmoqlari: qishloq xo‘jaligi, sanoati. Tashqi iqtisodiy aloqalari. Transporti. Katta shaharlari

III. Amaliy mashg‘ulotlar bo‘yicha ko‘rsatma va tavsiyalar

***Amaliy mashg‘ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi**:*

I-qism. O‘zbekiston tabiiy geografiyasi bo‘yicha:

1. O‘zbekiston tabiatini geografik o‘rganilishi tarixini jadvalda aks ettirish.
2. O‘zbekistonning geologik kartasini tahlil qilish.
3. O‘zbekiston hududining orografik kartasini ishlash.
4. O‘zbekiston hududining orografik kartasi mazmunini aytib berish.
5. O‘zbekistonning geomorfologik kartasini tahlil qilish.
6. O‘zbekiston iqlim kartasini chizish. O‘zbekiston iqlimi, uni hosil qiluvchi omillar tahlili.
7. O‘zbekiston daryolari, ko‘llari, muzliklari, suv omborlari va kanallari jadvallarini ishlash.
8. O‘zbekiston tuproqlari kartasini chizish va tahlil qilish.
9. O‘zbekiston o‘simliklari kartasini tahlil qilish.
10. O‘zbekiston hayvonot dunyosi kartasini tahlil qilish. Yozuvsiz kartada qo‘riqxonalar, buyurtmalar, milliy bog‘larni aks ettirish
11. O‘zbekistonning tabiiy geografik rayonlashtirish kartasini chizish va tahlil qilish.
12. Tekislik kichik provinsiyasi okruglariga tavsif. Ustyurt tabiiy geografik okrugining tabiiy geografik komponentlar bo‘yicha jadvalini ishlash.
13. Orol va Quyi Amudaryo tabiiy geografik okrugining tabiiy geograftk komponentlar bo‘yicha jadvalini ishlash.
14. Qizilqum va Quyi Zarafshon tabiiy geografik okrugining tabiiy geografik komponentlar bo‘yicha jadvalini ishlash.
15. Tog‘ oldi va tog‘ kichik provinsiyasi okruglariga tavsif. O‘rta Zarafshon tabiiy geografik okrugini tabiiy geografik komponentlar bo‘yicha jadvalda aks ettirish.
16. Qashqadaryo va Surxondaryo tabiiy geografik okrugining tabiiy geografik komponentlar bo‘yicha jadvalini ishlash.
17. Mirzacho‘1 va Chirchiq-Ohangaron tabiiy geografik okrugi tabiiy geografik komponentlar bo‘yicha jadvalini ishlash
18. Farg‘ona tabiiy geografik okrugi tabiiy geografik komponentlar bo‘yicha jadvalini ishlash

II-qism. O‘zbekiston iqtisodiy va ijtimoiy geografiyasi bo‘yicha:

1. O‘zbekistonning davlat chegaralarning umumiy tahlil qilish va hududiy o‘ziga

xosligini izohlash. Yozuvsiz kartaga viloyat markazlarini tushirish va geografik koordinatasini topish.

2. O‘zbekiston foydali qazilmalari kartasini tahlil qilish, ko‘mir, neft, tabiiy gaz konlarini kartaga tushurish, tahlil qilish.
3. O‘zbekiston aholisi va mehnat resurslarini statistik ma’lumotlat asosida tahlil qilish hamda mavzuga oid misollar yechish
4. Rangli va qora metallurgiya sanoat korxonalarini yozuvsiz kartaga tushurish.
5. O‘zbekistonning mashinasozlik sanoat korxonalarini yozuvsiz kartaga tushurish.
6. O‘zbekistonda asosiy yengil va oziq-ovqat sanoati korxonalarini yozuvsiz kartaga tushurish.
7. O‘zbekiston qishloq xo‘jaligi kartasini tahlil qilish, qishloq xo‘jaligidan foydalaniladigan yerlarni statistik ma’lumotlardan foydalanib hududiy tarqalishini kartaga tushirish.
8. O‘zbekistonning transport tarmoqlarini yozuvsiz kartaga tushurish hamda tashqi savdo-iqtisodiy aloqalarini statistik tahlil qilish.
9. O‘zbekistonning ijtimoiy sohalari tarkibini tahlil qilish(sog‘liqni saqlash va ta’lim tizimining va h.k).
10. O‘zbekiston iqtisodiy rayonlarining asosiy makroiqtisodiy ko‘rsatkichlari jadvalini tuzish va tahlil qilish,
11. Toshkent iqtisodiy rayonining asosiy makroiqtisodiy ko‘rsatkichlari kartasini tahlil qilish, hududiy tafovutlarini kartaga tushurish.
12. Farg‘ona iqtisodiy rayonining asosiy makroiqtisodiy ko‘rsatkichlari jadvalini tahlil qilish va hududiy tafovutlarini kartaga tushurish.
13. Mirzacho‘l iqtisodiy rayonining asosiy makroiqtisodiy ko‘rsatkichlari jadvalini tahlil qilish va hududiy tafovutlarini kartaga tushurish.
14. Zarafshon iqtisodiy rayonining asosiy makroiqtisodiy ko‘rsatkichlari jadvalini tahlil qilish va hududiy tafovutlarini kartaga tushurish.
15. Janubiy iqtisodiy rayonning asosiy makroiqtisodiy ko‘rsatkichlari jadvalini tahlil qilish va hududiy tafovutlarini kartaga tushurish.
16. Quyi Amudaryo iqtisodiy rayonning asosiy makroiqtisodiy ko‘rsatkichlari jadvalini tahlil qilish va hududiy tafovutlarini kartaga tushurish.

Amaliy mashg‘ulotlar multimedia qurulmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor–o‘qituvchi tomonidan o‘tkazilishi zarur. Mashg‘ulotlar faol va interfaktiv usullar yordamida o‘tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo‘llanilishi maqsadga muvofiq.

Amaliy mashg‘ulotlarda mavzularga oid amaliy topshiriqlar bajarish, jadval va diagrammalar to‘ldirish, atlas va yozuvsiz xaritada amaliy topshiriqlar bajarish, masalalar yechish, amaliy kuzatish, o‘lchash, meteorologik asboblar bilan ishlash amallari bajariladi.

IV. Mustaqil ta’lim va mustaqil ishlar

Auditoriyadan tashqari vaqtda bajariladigan mustaqil ishlar quyidagi turlarda amalga oshirilishi tavsiya etiladi:

- Mavzuni og‘zaki bayon qilish;
- 4 javobli test savoli tayyorlash;
- yozma savol tayyorlash;
- Taqdimot tayyorlash;
- Referat tayyorlash;
- rasmli topshiriq tuzish;
- Ma’lumotlarni jadval ko‘rinishida ifodalash;
- Yozuvsiz xarita bilan ishlash;

- Videorolik tayyorlash;
- Ko‘rgazmali qurol tayyorlash;
- Bir soatlik dars ishanma tayyorlash;
- Krassvord tuzish;
- Xorijiy adabiyotlardan ma'lumotlarni to‘plash, tarjima qilish va tahlil qilish;
- Ha, yo‘q javobli test tuzish;
- Audio dars tayyorlash;
- Internet ma'lumotlarini to‘plash va tahlil qilish;
- Adabiyotlar ro‘yxatini tuzish;

Mustaqil ta’lim uchun tavsiya etiladigan mavzulari:
I-qism. O‘zbekiston tabiiy geografiyasi bo‘yicha:

1. Ilmiy maktablar va ularni O‘zbekiston tabiatini o‘rganishga qo‘shgan hissasi.
2. O‘zbekistonda noqulay meteorologik hodisalar.
3. O‘zbekistonda suv resurslaridan foydalanishada yuzaga kelayotgan muammolarni (okruglar miqyosida).
4. Noyob landshaftlar va tabiiy yodgorliklarni holati va muhofazasi.
5. Global iqlim o‘zgarishining oqibatlari.
6. O‘zbekistonda cho‘llashish muammosi va uni oldini olish chora-tadbirlari.
7. O‘zbekistonda sho‘rlanish muammosi va uni oldini olish chora-tadbirlari.
8. O‘zbekistonning tog‘ va yaylov mintaqasi hayvonot dunyosini muhofaza qilish.
9. O`zbekiston Respublikasida biologik xilma-xilligi va ularni muhofaza qilish
10. O‘zbekistonni tekislik hududida relyef hosil qiluvchi omillar.
11. O‘zbekistoni iqlimini shakllanishiga ta’sir etuvchi omillar
12. O‘zbekiston daryolari.
13. O‘zbekiston ko‘llari va suv omborlari.
14. O‘zbekistonni suv resurslaridan foydalanish va ularni muhofaza qilish.
15. O‘zbekistonning subalp va alp mintaqasida tarqalgan hayvonot dunyosi

II-qism. O‘zbekiston iqtisodiy va ijtimoiy geografiyasi bo‘yicha:

1. O‘zbekistonning jahon siyosiy xaritasidagi o‘rni, ma’muriy-hududiy bo‘linishi, ularning xo‘jalik ahamiyati
2. Toshkent iqtisodiy rayonining asosiy makroiqtisodiy ko‘rsatkichlari kartasini tahlil qilish,
3. O‘zbekiston aholisi va mehnat resurslari, mehnat bozoriga geografik baho berish.
4. O‘zbekiston Respublikasi xalq xo‘jaligi.
5. Yoqilg‘i-energetika majmuasi.
6. O‘zbekiston metallurgiya majmuasi.
7. O‘zbekiston mashinasozlik sanoati.
8. O‘zbekistonning kimyo va neft-kimyo sanoati
9. O‘zbekistonning qurilish materiallari sanoati
10. O‘zbekistonning yengil va oziq-ovqat sanoati
11. O‘zbekiston qishloq xo‘jaligi geografiyasi
12. O‘zbekiston transporti
13. O‘zbekiston tashqi iqtisodiy aloqalari geografiyasi
14. O‘zbekistonning ijtimoiy sohalar geografiyasi
15. O‘zbekiston Respublikasining iqtisodiy rayonlari

Kurs ishlari bo‘yicha ko‘rsatma va tavsiyalar

Kurs ishining maqsadi talabalarni mustaqil ishlash qobiliyatini rivojlantirish, olgan nazariy bilimlarini qo‘llashda amaliy ko‘nikmalar hosil qilish va bunda zamonaviy

	texnologiyalami qo‘llash ko‘nikmalarini shakllantirishdir. **Kurs ishi uchun tavsiya etiladigan mavzulari:** 1. O‘zbekistonning tabiiy sharoiti va resurslari 2. O‘zbekiston aholisi va uning joylashuvi 3. O‘zbekiston Respublikasi xalq xo‘jaligi 4. O‘zbekiston sanoatining tarmoqlar tarkibi 5. O‘zbekistonning yoqilg‘i-energetika majmuasi 6. O‘zbekistonning metallurgiya majmuasi 7. O‘zbekistonning mashinasozlik sanoati 8. O‘zbekistonning kimyo sanoati 9. O‘zbekistonning neft-kimyo qurilish materiallari 10. O‘zbekistonning yengil sanoati 11. O‘zbekistonning oziq-ovqat sanoati 12. O‘zbekiston qishloq xo‘jaligi geografiyasi 13. O‘zbekistonning dehqonchilik geografiyasi 14. O‘zbekistonning chorvachilik geografiyasi 15. O‘zbekiston transporti geografiyasi 16. O‘zbekiston tashqi iqtisodiy aloqalari geografiyasi 17. O‘zbekistonning ijtimoiy sohalar geografiyasi 18. Toshkent iqtisodiy rayoniga umumiy tavsif 19. Farg‘ona iqtisodiy rayoniga umumiy tavsif 20. Mirzacho‘l iqtisodiy rayoniga umumiy tavsif 21. Zarafshon iqtisodiy rayoniga umumiy tavsif 22. Janubiy iqtisodiy rayonga umumiy tavsif 23. Quyi Amudaryo iqtisodiy rayoniga umumiy tavsif 24. Toshkent viloyatiga umumiy iqtisodiy geografik tavsif 25. Farg`ona viloyatiga umumiy iqtisodiy geografik tavsif 26. Namangan viloyatiga umumiy iqtisodiy geografik tavsif 27. Andijon viloyatiga umumiy iqtisodiy geografik tavsif 28. Sirdaryo viloyatiga umumiy iqtisodiy geografik tavsif 29. Jizzax viloyatiga umumiy iqtisodiy geografik tavsif 30. Samarqand viloyatiga umumiy iqtisodiy geografik tavsif 31. Qashqadaryo viloyatiga umumiy iqtisodiy geografik tavsif 32. Buxoro viloyatiga umumiy iqtisodiy geografik tavsif 33. Surxondaryo viloyatiga umumiy iqtisodiy geografik tavsif 34. Xorazm viloyatiga umumiy iqtisodiy geografik tavsif 35. Qoraqalpog`istonga umumiy iqtisodiy geografik tavsif 36. O‘zbekiston shaharlari. 37. O‘zbekistonning qishloqlar geografiyasi 38. O‘zbekistonda ichki turizm. 39. O‘zbekistonda turizm va mehmonxona biznesi geografiyasi. 40. O‘zbekiston turizm infratuzilmasi. 41. O‘zbekistonda tadbir turizmi. 42. O‘zbekistonda turizmni rivojlantirish istiqbollari va muammolari. 43. O‘zbekistonning turistik salohiyati. 44. O‘zbekistonda gastronomik turizmni rivojlanishi. 45. O‘zbekistonda chegara turizmini rivojlanishi.
3.	**V. Ta’lim natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)** **Talaba bilish kerak:** Fanni o‘zlashtirish natijasida talaba:

	O‘zbekiston hududining tabiiy geografik o‘rganilishi; O‘zbekiston tabiatining o‘ziga xos xususiyatlari va shakllanish omillari; O‘zbekiston hududining geologik rivojlanishi, neotektonik harakatlar, relyefi va orografiyasining landshaftlami shakllanishidagi ahamiyatini; iqlimi va ichki suvlarining shakllanishidagi qonuniyatlar; tuproqlarining turlari va xususiyatlari, ularning tasniflanishi; landshaftlarining xususiyatlari, ulardan xo‘jalikda oqilona foydalanish va muhofaza qilish; tabiiy geografik rayonlashtirilishi, tabiiy geografik okruglarining o‘ziga xos xususiyatlari, O‘zbekistonning iqtisodiy geografik o‘rni, tabiiy va mineral resurs salohiyati, ma’muriy-hududiy tuzilishi, aholisi soni, joylashuvi va demografik xususiyatlari, milliy iqtisodiyotining tarmoqlar tarkibi va uning ixtisoslashuvi haqida ***tasavvur va bilimga ega bo‘lishi;*** O‘zbekiston hududining geologik tuzilishini; relyef turlari va ularning tarqalishini; iqlim elementlarining hudud va yil davomida o‘zgarish xususiyatlarini; yer usti suvlarining turlari, ularning hududiy taqsimlanishi va gidrometrik ko‘rsatgichlarini; yer usti va yerosti suvlaridan oqilona foydalanish muammolarini; tuproqlarning xususiyatlari va yer resurslaridan foydalanishni; o‘simlik va hayvonlarning tarqalishini, ularning xo‘jalikdagi ahamiyatini va muhofaza qilishni; qo‘riqxonalar, milliy bog‘lar tarqalishi va ularing vazifalarini; tabiiy geografik okruglarning o‘ziga xos xususiyatlarini, O‘zbekisionning iqtisodiy geografik o‘rnini baholashni, respublika tabiiy, mineral xom ashyo salohiyati va ularning xo‘jalik ahamiyatini, O‘zbekistonning sanoat va qishloq xo‘jaligi rayonlarini, O‘zbekistonning hududiy ishlab chiqarish majmualarini, milliy iqtisodiyotning tarmoqlar tarkibi, iqtisodiy rayonlarni, 0‘zbekiston tashqi iqtisodiy aloqalarining asosiy yo‘nalishlarini, tabiiy va iqtisodiy-ijtimoiy jarayonlami o‘rganishda ilmiy tadqiqot usullari hamda zamonaviy geografik axborot tizimlarini ***bilishi va ulardan foydalana olishi;*** O‘zbekistonning tabiati, tabiiy geografik jarayonlar, ularning o‘zaro ta'siri, aloqadorligi va oqibatlarini to‘g‘ri anglash, aniqlash; har bir tabiiy geografik okruglarning mineral, biologik va yer-suv resurslari salohiyatini tahlil qilish va xo‘jalikda oqilona foydalanish; tabiatini muhofaza qilish va geoekologik muammolarini bartaraf etish yuzasidan xulosalar chiqarish, O‘zbekistonning jahon hamjamiyatida tutgan o‘rnini baholash, respublika tashqi iqtisodiy aloqalarini tahlil qilish, mintaqalaming ijtimoiy-iqtisodiy muammolarini aniqlash, O‘zbekistonning tabiiy va ijtimoiy-iqtisodiy kartalarini loyihalash va tuzish ***ko‘nikmalariga ega bo‘lishi kerak.***
4.	**VI. Ta’lim texnologiyalari va metodlari:** • *ma‘ruzalar; interfaol, keys stadi, munozara* • *interfaol keys-stadilar;* • *diologik yondoshuv* • *SWOT tahlili* • *Wenn diagrammasi* • *Bliz so`rov* • *nilufar guli* • *baliq skleti* • *kim chaqqon* • *blis so`rov* • *blis test va boshqalar*
5.	**VII. Kreditlarni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va amaliy tushunchalarni to‘la o‘zlashtirish, tahlil natijalarini to‘g‘ri aks ettira olish, o‘rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish, ijod qilish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo‘yicha amaliy ishni topshirish.
6.	**VIII. Asosiy adabiyotlar** 1. Hasanov I.A., G‘ulomov P.N., Sharipov Sh.M., Avezov M.M., Ibragimova R.A. O‘zbekiston tabiiy geografiyasi. O‘quv qo‘llanma. - T.: “Ma'rifat”, 2023. 2. Qurbonov Sh.B., Fedorko V.N. O‘zbekiston geografiyasi (II qism. O‘zbekiston iqtisodiy

va ijtimoiy geografiyasi). Toshkent: Yangi Chirchiq prints, 2024-384 b.
3. Солиев А. Ўзбекистон иқтисодий ва ижтимоий географияси. –Т.: “Университет”, 2014. -404 б.
4. Soliyev A.S., Jumaxanov Sh.Z., Toshpo‘latov A.M. Iqtisodiy va ijtimoiy geografiya [Darslik]. – Namangan, 2024. – 408 b.
5. Komilova N., Jumaxanov Sh. Iqtisodiy va ijtimoiy geografiya metodologiyasi [Darslik]: –Toshkent: Noshir, 2021. –B. 312.
6. Солиев А.С. Иқтисодий география: назария, методика ва амалиёти [Матн]: танланган асарлар / А.Солиев; масъул муҳаррир: О.Б.Ота-Мирзаев. – Т.: Камалак, 2013. – Б. 184.

IX. Qo‘shimcha adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O‘zbekiston tarqqiyot strategiyasi. To‘ldirilgan ikkinchi nashri. –Toshkent: O‘zbekiston, 2023. – B. 440. –ISBN987-9943-7951-6-7
2. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. – Toshkent: O‘zbekiston, 2017. – B.488.
3. Baratov P. O‘zbekiston tabiiy geografiyasidan amaliy mashg‘ulotlar. O‘quv qo‘Ilanma. - T.:”Cho‘lpon nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi” 2005
4. Zokirov Sh.S., Ibragimova R.A. Orol tabiiy geografik okrugi. Monografiya. - T.: “Mumtoz soz”, 2015.
5. Баратов П. Ўзбекистон табиий географияси. –Т., Ўқитувчи, 1996.
6. Ҳасанов И. Ўзбекистон табиий географияси (маърузалар матни).-Т., ЎзМУ, 2000.
7. Ҳасанов И., Ғуломов П.Н. Ўзбекистон табиий географияси (1-қисм). Ўқув қўлланма.-Т.: Ўқитувчи, 2007.
8. Ҳасанов И., Ғуломов П.Н., Қаюмов А. Ўзбекистон табиий географияси (2-қисм). Ўқув қўлланма.-Т.: Университет, 2010.
9. Солиев А.С., Маҳамадалиев Р. Иқтисодий ва ижтимоий география асослари.-Т.: Universitet. 2005. –B. 156.

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI PREZIDENTINING FARMONI

1. O‘zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo‘yicha harakatlar strategiyasi to‘g‘risida. (O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to‘plami, 2017 y., 6-son, 70-modda)
2. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 - yil 6 – noyabrdagi “O‘zbekistonning yangi taraqqiyot davrida ta’lim - tarbiya va ilm - fan sohalarini rivojlantirish chora tadbirlari to‘g‘risida” gi PF - 6108 - son farmoni.

Axborot manbaalari

1. http://www.edu.uz–O‘zbekiston Respublikasi Oliy va o‘rta maxsus ta’lim vazirligi sayti.
2. http://demography.narod.ru.
3. http://scholar.urc.ac.ru:8001/LANG=ru/courses/Geo_rus/index.html.ru
4. https://vk.com/away.php?to=http%3A%2F%2Fdata.worldbank.org%2F&utf=1
5. www.lex.uz
6. www.undp.org/popin/popin.html
7. www.stat.uz
8. https://www.geogr.msu.ru/education/vo/prog_distc/programs_3xx/bak_G/
9. https://vk.com/away.php?to=http%3A%2F%2Fcisstat.com%2F&utf=1
10. http:www.uzedu.uz – O‘zbekiston Respublikasi Xalq ta’limi vazirligi sayti.
11. http://www.gov.uz– O‘zbekiston Respublikasi xukumati portali.
12. www.pedagog.uz
13. http://www.ziyonet.uz/

	14. http://window.edu.ru/window/www.astronet.ru 15. t.me/geograflar_kutubxonasi - geografiya faniga oid ilmiy adabiyotlar kanali
7.	Fan dasturi Samarqand davlat pedagogika instituti o'quv-uslubiy kengashining 2025 yil "___" ______________ ____-son bayonnomasi bilan ma'qullangan
8.	**Fan/modul uchun mas'ullar va dastur mualliflari:**
	O.I.Sherxolov – Samarqand davlat pedagogika instituti Geografiya kafedrasi dotsenti v.v.b (PhD)
9.	**Taqrizchilar:**
	B.M.Musayev - Samarqand davlat pedagogika instituti Geografiya kafedrasi v.b.dotsenti (ichki)
	O.L.Muxamedov - Sharof Rashidov nomidagi SamDU Ijtimoiy-iqtisodiy geografiya kafedrasi dotsenti (tashqi)

Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi tomonidan 2025-yil uchun tasdiqlangan xalqaro e'tirof etilgan tashkilotlarning (Quacquarelli Symonds World University Rankings, Times Nigher Education, Academic Ranking of World Universities) reytingida 94 o'rinni egallagan Moskva davlat universitetning geologiya fakulteti Geografiya yo'nalishi «Социально-экономическая география зарубежных стран» dasturi tahlil qilinib ushbu asosda fan dastur ishlab chiqildi.

"O'zbekiston geografiyasi" fanining dasturi tayyorlanib 1 ta mavzusi yangilandi

https://www.geogr.msu.ru/education/vo/prog_disto/programs_3xx/bak_G/b_G_segzs_Vvedenie_v_soc.-econ._geogr._zarub._stran_2023.pdf

Fan dastur Tabiiy fanlar fakultetining 2025-yil 23-apreldagi 2-sonli farmoyish bilan tuzulgan ishchi guruh tomonidan maqullangan.

Tuzuvchi: **O.I.Sherxolov**

Kafedra mudiri: **R.A.Xamroyeva**

Fakultet dekani: **T.N.Mirzayev**

O'quv-ishlar bo'yicha prorektor: **N.H.Musulmonov**

Samarqand davlat pedagogika instituti Tabiiy fanlar fakulteti "Geografiya" kafedrasi v.b. dotsenti O.I.Sherxolov tomonidan tayyorlangan " O'zbekiston geografiyasi" o'quv fan dasturiga

TAQRIZ

Bugungi kunda O'zbekiston geografiyasi fanining 1-qismi talabalarga O'zbekiston tabiiy geografiyasi fanining obyekti va predmeti, geografik o'rni chegarasi, maydoni, tabiatining o'ziga xos xususiyatlari, tabiatini geografik o'rganish tarixi, geologik-tektonik tuzilishi va seysmikligi, hududining orografik tuzilishi, iqlimi, yer usti va yerosti suvlari, ulardan oqilona foydalanish, tuproqlari, ularning tasniflanishi va xususiyatlari, o'simliklari, ularning kenglik zonalari va balandlik, mintaqalari bo'yicha taqsimlanishi, hayvonot dunyosi, tabiati va tabiiy resurslarini muhofaza qilish, Qo'riqxonalar, buyurtmalar va milliy bog'lar, landshaftlarining zonalligi va balandlik bo'yicha mintaqalanishi, asosiy tasnif birliklari, hududini tabiiy geografik rayonlashtirish, Ustyurt, Orol va Quyi Amudaryo, Qizilqum va Quyi Zarafshon, O'rta Zarafshon, Qashqadaryo va Surxondaryo, Mirzacho'l va Chirchiq-Ohangaron va Farg'ona tabiiy geografik okruglari haqida bilimlar berishdan iborat.

"O'zbekiston geografiyasi" fani boshqa fanlar bilan bog'liq bo'lgan ta'lim jarayonida muhim ahamiyatga ega fan hisoblanadi. Fan dasturi 60530200- Geografiya bakalavriat ta'lim yo'nalishi talabalariga mo'ljallangan bo'lib, Davlat ta'lim standartlari bo'yicha ta'lim mazmuni, ya'ni fanning maqsad va vazifalari, ma'ruza mashg'ulotlari mavzulari va ularning qisqacha mazmuni, amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar, mustaqil ta'lim mazmuni, fan o'qitilishining natijalari, ya'ni talabalarda shakllanadigan kompetensiya, ta'lim texnologiyalari va metodlari, talabalarning kreditlarni olishlari uchun qo'yiladigan talablar, foydalangan adabiyotlar ro'yxati kabi qismlarni o'z ichiga oladi.

Muallif tomonidan yaratilgan " O'zbekiston geografiyasi" fan dasturi Malaka talablari asosida yozilgan, o'quv rejalariga to'liq mos keladi. Ushbu namunaviy fan dasturi 60530200- "Geografiya" ta'lim yo'nalishi talabalari uchun mo'ljallangan bo'lib, fan dasturni nashr qilishga loyiq deb hisoblayman.

Samarqand davlat pedagogika instituti Geografiya kafedrasi v.b. dotsenti: **PhD. B.M.Musayev**

TABIIY FANLAR FAKULTETI

Samarqand davlat pedagogika instituti Tabiiy fanlar fakulteti "Geografiya" kafedrasi v.b. dotsenti O.I.Sherxolov tomonidan tayyorlangan " O'zbekiston geografiyasi" o'quv fan dasturiga

TAQRIZ

O'zbekiston geografiyasi fanining 2-qismi talabalarga O'zbekistonning geografik o'rni, maydoni va chegaralari, tabiiy sharoiti va resurslari, aholisi va mehnat resurslari, xo'jaligining umumiy tavsifi, Yoqilg'i-energetika majmuasi, metallurgiya majmuasi, mashinasozlik sanoati, kimyo va neft-kimyo sanoati, qurilish materiallari, o'rmon, yog'ochni qayta ishlash va sellyuloza-qog'oz sanoati, yengil va oziq-ovqat sanoati, qishloq xo'jaligi geografiyasi, ijtimoiy sohalar geografiyasi, transporti, tashqi iqtisodiy aloqalari geografiyasi, xo'jaligining hududiy tarkibi va iqtisodiy rayonlari, Toshkent, Mirzacho'l iqtisodiy rayoniga, Farg'ona, Zarafshon, Janubiy hamda Quyi Amudaryo iqtisodiy rayoniga umumiy tavsif haqida bilimlar berishdan iborat.

Mazkur fan dasturi fanning nazariy asoslarini to'liq qamrab olgan va har bir mavzu bo'yicha talabalar egallashi lozim bo'lgan bilim, ko'nikma va malakalar keltirib o'tilgan bo'lib, dasturning amaliy mashg'ulot qismi talabalarning nazariy jihatdan egallagan bilimini amaliy mustahkamlashga qaratilgan mavzularni o'z ichiga oladi.

Berilgan metodik tavsiyalar amaliy mashg'ulotlarini tashkil etish va o'tkazish talablariga javob beradi hamda mazkur dasturda ta'lim berishning pedagogik texnologiyalardan keng foydalanish va har bir darsni o'qitishda zamonaviy AKT.ni qo'llash jihatlariga ham alohida e'tibor qaratilgan.

"O'zbekiston geografiyasi" o'quv dasturi OTM uchun 2-kursi me'yoriy-uslubiy hujjat hisoblanib, mazkur fan bo'yicha ishchi dasturni ishlab chiqish va rasmiylashtirishda namunaviy fan dasturi sifatida qo'llaniladi hamda tegishli fan bo'yicha ta'lim-tarbiya jaryonini tashkil etish va o'tkazilishiga qo'yiladigan talablarni belgilaydi.

"Geografiya" kafedrasi v.b. dotsenti O.I.Sherxolov tomonidan tuzilgan ushbu fan dasturi belgilangan tartibga mos keladi va undan o'quv jarayoniga foydalanish mumkin.

SamDU Ijtimoiy-iqtisodiy geografiya kafedrasi dotsenti: **O.L.Muxamedov**